

Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012/15-02/F sz. FŐIGAZGATÓI UTASÍTÁS

A NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL ADATVÉDELMEÉRŐL ÉS ADATBIZTONSÁGÁRÓL

(Egységes szerkezetbe foglalt szöveg)

Kötelező felülvizsgálat: hatálybalépést követő évtől minden év január 31-ig,
jogszabályváltozást követően 15 napon belül.

A szabályozó dokumentumot a 2011/15-01/F nyilvántartási számú szövegváltozat egyidejű hatálytalanításával jóváhagyom, alkalmazását 2012. június „+” napjával elrendelem.

Komáromi Róbert
Főigazgató

A szabályozási dokumentum kiadását
támogatom:

.....
Dr. Gulrich Csaba
koordinációs főigazgató-helyettes

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatvédelméről és adatbiztonságáról szóló főigazgatói utasítás elkészítéséért és karbantartásáért a Jogi és Kommunikációs Főosztály vezetője, működtetéséért a főigazgató és a koordinációs főigazgató-helyettes a felelős.

A szabályozási dokumentum célja: a Nemzeti Munkaügyi Hivatal munkatársai részére egyszerű, közérthető, áttekinthető és követhető formában összefoglalni a személyes adatok védelmére és a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó szabályokat, és azok összefüggéseit.

A szabályozási dokumentum alkalmazási területe: a Nemzeti Munkaügyi Hivatal valamennyi személyes adatok kezelésével együtt járó, illetve közérdekű adatok nyilvánosságát érintő eljárása. Az egészségügyi adatok kezelésére vonatkozó különös szabályokat külön főigazgatói utasítás állapítja meg.

Területi hatály:

Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Meghatározások:

NMH Nemzeti Munkaügyi Hivatal

NAIH Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Hivatkozások:

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. Törvény (a továbbiakban: Info. tv.)

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet

A szabályozási dokumentum módosításainak időpontja:

<i>Dátum</i>	<i>„Első kiadás” szöveg, illetve a módosítás rövid leírása</i>
	Első kiadás
2009. július	Módosítás jogszabályváltozás miatt.
2011. szeptember	Új feladatok, fogalmak és jogosítványok jelentek meg a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvényben és a hatályos joganyagban.
2012. május	Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény hatálybalépésével, és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal megalakulásával összefüggő változások átvezetése.

Készítette: dr. Hideg Nagy Kornél, jogtanácsos, Jogi Osztály

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezető rendelkezések	4
1.1. Alapelvek	4
1.2. Értelmező rendelkezések	4
2. Az adatvédelemért felelős személyek feladatai	6
2.1. Adatvédelmi felelősök kijelölése	6
2.2. A belső adatvédelmi felelős feladatai.....	6
2.3. A szakterületi adatvédelmi felelősök feladatai.....	7
3. Az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra vonatkozó alapvető szabályok.....	8
3.1. Papíralapú adatkezelő eszközökön nyilvántartott adatok védelme.....	8
3.2. Informatikai eszközökkel nyilvántartott adatok védelme	8
3.3. Személyes adatok kezelése, célhoz kötöttsége.....	8
3.4. Adatfeldolgozás	10
3.5. Az érintettek jogai	11
3.6. Személyes adatok felhasználása statisztikai és tudományos célra.....	12
3.7. Tiltakozási jog.....	13
4. Közérdekű adatok megismerésnek általános szabályai	13
4.1. A közérdekű adatok nyilvánossága	13
4.2. A közérdekű adatok megismerése iránti igény	14
4.3. A közérdekű adatok elektronikus közzététele.....	16
5. Az adatbiztonság alapvető rendelkezései	16
6. Adatvédelem és adatbiztonság az informatikai eszközök alkalmazása során ..	17
6.1. Szervezési fázis.....	17
6.2. Programozási fázis.....	17
6.3. Dokumentálás.....	17
6.4. Karbantartás.....	18
6.5. A számítógépeken tárolt adatok biztonsága	18
6.6. Az informatikai eszközbázis és környezetének védelme	19

1. Bevezető rendelkezések

1.1. Alapelvek

Célhoz kötöttség alapelve: az NMH személyes adatot kizárólag meghatározott célból, valamely jog gyakorlása vagy kötelezettség teljesítése érdekében kezelhet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának. Biztosítani kell, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani.

Szükségesség és arányosság alapelve: csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, és annak elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Teljes körűség alapelve: az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és – ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges – naprakészségét.

Törvényesség alapelve: az NMH adatkezelése során az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

1.2. Értelmező rendelkezések

Személyes adat

Bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adathoz levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg a kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az érintettel akkor helyreállítható a kapcsolat, ha az adatkezelő rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, amelyek a helyreállításhoz szükségesek.

Különleges adat

- A faji eredetre, a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, érdekképviseleti szervezeti tagságra és a szexuális életre vonatkozó adat,
- az egészségi állapotra és a kóros szenvedélyre vonatkozó adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

Az egészségügyi adatok kezelésére vonatkozó különös szabályokat külön főigazgatói utasítás állapítja meg.

Közérdekű adat

Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Közérdekből nyilvános adat

A közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. Közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. Ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat a jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek kezelésében lévő, e tevékenységükre vonatkozó, személyes adatnak nem minősülő adat is.

Adatkezelés

Az alkalmazott eljárástól függetlenül a személyes adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása, vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők rögzítése.

Adatkezelő

Az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely a személyes adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja. Az NMH az általa kezelt személyes adatok tekintetében adatkezelőnek minősül.

Adattovábbítás

Az adatot meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele.

Adattörlés

Az adatok felismerhetetlenné tétele oly módon, hogy helyreállításuk többé nem lehetséges.

Adatzárolás

Az adat azonosító jelzéssel ellátása további kezelésének végleges vagy meghatározott időre történő korlátozása céljából.

Adatmegjelölés

Az adat azonosító jelzéssel ellátása annak megkülönböztetése céljából.

Adatmegsemmisítés

Az adatok tartalmazó adathordozó teljes fizikai megsemmisítése.

Adatfeldolgozás

Az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik.

Adatfeldolgozó

Az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatkezelővel kötött szerződése alapján – beleértve a jogszabály rendelkezése alapján történő szerződéskötést is – adatok feldolgozását végzi. Az NMH az általa kezelt személyes adatok feldolgozására adatfeldolgozót vehet igénybe.

Adatfelelős

Az a közfeladatot ellátó szerv, amely az elektronikus úton kötelezően közzeendő közérdekű adatot előállította, illetve amelynek a működése során ez az adat keletkezett. Az NMH az általa előállított közérdekű adatok tekintetében adatfelelősnek minősül.

Hozzájárulás

Az érintett kívánságának önkéntes és határozott (különleges adat esetében írásban, egyéb személyes adat esetében szóban, írásban, vagy ráutaló magatartással történő) kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez. Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg.

Tiltakozás

Az érintett nyilatkozata, amellyel személyes adatainak kezelését kifogásolja, és az adatkezelés megszüntetését, illetve a kezelt adatok törlését kéri.

2. Az adatvédelemért felelős személyek feladatai

2.1. Adatvédelmi felelősök kijelölése

A jelen utasításban foglaltak következetes és szakszerű végrehajtásáról a belső adatvédelmi felelősnek és a szakterületi adatfelelősöknek kell gondoskodnia.

A *belső adatvédelmi felelős* feladatait a koordinációs főigazgató-helyettes, a *szakterületi adatfelelősök* feladatait az NMH Igazgatóságain az azokat vezető főigazgató-helyettesek által kijelölt személyek látják el.

Amennyiben a belső adatvédelmi felelős személyében változás következik be, akkor ezt a változást 8 napon belül be kell jelenteni a NAIH-nak. A szakterületi adatvédelmi felelősök kijelöléséről, illetve a személyükben történt változásról a belső adatvédelmi felelőst az érintett főigazgató-helyettesnek a kijelölést, illetve a változást követő 8 napon belül tájékoztatnia kell.

Az adatvédelmi felelősök jogosultak a jelen főigazgatói utasítás előírásainak betartását a szervezeti egységeknél ellenőrizni, továbbá a belső adatvédelmi felelős az előírásokat vétkesen megszegőkkel szemben a munkáltatói jogkör gyakorlójánál fegyelmi eljárást megindítását kezdeményezni.

2.2. A belső adatvédelmi felelős feladatai

- Közreműködik, illetőleg segítséget nyújt az adatkezeléssel összefüggő döntések meghozatalában, valamint az érintettek jogainak biztosításában,
- ellenőrzi a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggő jogszabályok, valamint a jelen főigazgatói utasítás rendelkezéseinek megtartását;
- kivizsgálja a hozzá érkezett bejelentéseket, és jogosulatlan adatkezelés észlelése esetén annak megszüntetésére hívja fel az érintett szervezeti egységet vagy az adatfeldolgozót;
- hozzájárul az érintett tájékoztatás, helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelmének megtagadásához, a tiltakozásnak helyt nem adó döntéshez valamint a közérdekű adat megismerése iránti igény megtagadásához;
- gondoskodik az adatvédelemről és adatbiztonságról szóló főigazgatói utasítás elkészítéséről;
- vezeti a belső adatvédelmi nyilvántartást;
- gondoskodik az adatvédelmi ismeretek oktatásáról.

2.3. A szakterületi adatvédelmi felelősök feladatai

- A belső adatvédelmi felelőssel együttműködve, a felelősségi körébe tartozó szakterületen közreműködik, illetőleg segítséget nyújt az adatkezeléssel összefüggő döntések meghozatalában, valamint az érintettek jogainak biztosításában;
- a felelősségi körébe tartozó szakterületen részt vesz a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggő jogszabályok, valamint a jelen főigazgatói utasítás rendelkezéseinek megtartásának ellenőrzésében;
- tájékoztatja a belső adatvédelmi felelőst a felelősségi körébe tartozó szakterületre érkezett bejelentésekről, közreműködik a felelősségi körébe tartozó szakterületet érintő bejelentések kivizsgálásában;
- jóváhagyja a felelősségi körébe tartozó szakterületre érkezett tájékoztatás, helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelem, tiltakozás és közérdekű adat megismerése iránti igény – az adatot kezelő szervezeti egység általi – teljesítését;
- vezeti a felelősségi körébe tartozó szakterület adattovábbítási nyilvántartását;
- vezeti a felelősségi körébe tartozó szakterületen kezelt közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismerésére benyújtott, elutasított igények (és az elutasítások indokainak) nyilvántartását;
- a felelősségi körébe tartozó szakterületen támogatja a belső adatvédelmi felelős munkáját.

Az Informatikai Főosztály vezetője a szakterületi adatvédelmi felelős általános feladatai mellett:

- ellátja az adatfeldolgozás szakmai felügyeletét;
- a veszélyforrások körében bekövetkező változások folyamatos követése és a szükséges intézkedések kezdeményezése;
- felelős az informatikai rendszer üzembiztonságáért, a biztonsági másolatok készítéséért és karbantartásáért;
- gondoskodik a rendszer kritikus részeinek újraindításáról, illetve az újraindításhoz szükséges paraméterek reprodukálhatóságáról;
- a védelmi eszközök működésének, a szerviz-ellátás biztosításának folyamatos ellenőrzése;
- felelős a számítógépes rendszer hardware eszközeinek rendszeres karbantartásáért;
- nyilvántartja a beszerzett, illetve üzemeltetett hardware és szoftver eszközöket;
- ellenőrzi a vásárolt vagy más úton beszerzett szoftver helyes működését, a használat jogszerűségét;
- vírusinformációk napra készen tartása érdekében folyamatosan kapcsolatot tart a vírusvédelemmel foglalkozó szervezetekkel, javaslatot tesz a velük való együttműködés formáira;
- a vírusfertőzés gyanúja esetén gondoskodik a feltételezett fertőzött rendszer izolálásáról, a fertőzés okának felderítéséről, a vírusmentes generálásról;
- folyamatosan figyelemmel kíséri és vizsgálja a rendszer működése és biztonsága szempontjából kritikus paraméterek alakulását, ellenőrzi a rendszer saját adminisztrációját, javaslatot tesz a rendszer szűk keresztmetszeteinek felszámolására.

A rendszerüzemeltetéssel megbízott munkatárs biztosítja a hivatal szervezeti egységeiben az informatikai rendszer szakszerű üzemeltetését. Ennek kapcsán napi tennivalói

- a napi munkakezdésig a rendszert működőképessé tenni;
- a rendszerben működő programokat használatba vételre előkészíteni;
- folyamatos üzemelés esetén dokumentálni az automatikus üzem lefolyását;
- gondoskodni a napi állomány mentéséről
- a rendszer szabályszerű használatával, a mentett állományt biztonságba helyezni;
- biztosítja az automatikus kommunikációt, és az éjszakai üzemmód feltételeit;

- napközben, esetleges hiba észlelésekor, a szükséges intézkedéseket megteszi; lemezmozgások során a vírusellenőrzést elvégzi.

3. Az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra vonatkozó alapvető szabályok

Minden adatkezeléssel foglalkozó vezető és beosztott köteles megtartani az adatvédelmi előírásokat, továbbá köteles gondoskodni az adatok biztonságáról és megtenni minden intézkedést az adatvédelmi szabályok érvényre juttatása érdekében.

3.1. Papíralapú adatkezelő eszközökön nyilvántartott adatok védelme

Az ügyiratokat a szervezet ügyirat-kezelési szabályzatában előírtak szerint kell kezelni és tárolni, az ügyiratokra feljegyzett iktatószámoknak megfelelően, a keletkezés idejének megfelelő sorrendben. Az ügyiratok kezelése, tárolása során illetéktelen személy azok tartalmába betekintést nem nyerhet. Ezért a kijelölt ügyintéző, és minden – az ügyirattal kapcsolatba kerülő – alkalmazott felelősséggel tartozik. A tárolási idő alatt bármilyen adatkezelési eseményről írásos feljegyzést kell készíteni.

A személyes adatokat tartalmazó dokumentumokat úgy kell megsemmisíteni (pl. iratmegsemmisítő berendezés használatával), hogy az azon szereplő személyes adatok felismerhetetlenné váljanak.

3.2. Informatikai eszközökkel nyilvántartott adatok védelme

A személyes adat technikai védelmének a biztosítása érdekében külön védelmi intézkedéseket kell tennie az adatkezelőnek, az adatfeldolgozónak, illetőleg a távközlési vagy informatikai eszköz üzemeltetőjének, ha a személyes adatok továbbítása hálózaton, vagy egyéb informatikai eszköz útján történik. Az adatkezelés jelentős részben az informatikai eszközök használatával történik, amely – az adatkezelés minden fázisában – az alábbi feltételek figyelembevételével valósulhat meg:

- meg kell teremteni, a számítógépes adatfeldolgozásban alkalmazott hardware eszközök működési biztonságát, amelynek során védelmet élveznek az informatikai eszközök üzemeltetéséhez szükséges okmányok és dokumentációk;
- figyelembe kell venni az adatfeldolgozó programrendszerek, valamint a feldolgozást támogató rendszer-szoftverek tartalmi és logikai egységét, előírászerű felhasználását, reprodukálhatóságát.

3.3. Személyes adatok kezelése, célhoz kötöttsége

Mikor kezelhető főszabály szerint személyes adat?

Személyes adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli. Különleges adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy törvény – meghatározott közérdekből – elrendeli.

Törvény által elrendelt adatkezelés (kötelező adatkezelés) esetén az NMH csak a törvényben meghatározott adatfajtákat, az abban meghatározott célból és feltételek mellett, az ott megjelölt időpontig kezelheti.

Ha a hozzájáruláson alapuló adatkezelés célja az adatkezelővel írásban kötött szerződés végrehajtása, a szerződésnek tartalmaznia kell minden olyan információt, amelyet a személyes adatok kezelése szempontjából az érintettnek ismernie kell, így különösen a kezelendő adatok meghatározását, az

adatkezelés időtartamát, a felhasználás célját, az adatok továbbításának tényét, címzettjeit, adatfeldolgozó igénybevételek tényét. A szerződésnek félreérthetetlen módon tartalmaznia kell, hogy az érintett aláírásával hozzájárul adatainak a szerződésben meghatározottak szerinti kezeléséhez.

Mikor van lehetőség személyes adat (beleértve a különleges adatot is) kezelésére hozzájárulás és törvényi felhatalmazás nélkül is?

Személyes adat akkor is kezelhető, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, de a személyes adat kezelése

- az NMH-ra vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy
- az NMH vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges (ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll).

Ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az NMH a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában

- a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy
- az NMH vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges (ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll),

további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Ha az érintett cselekvőképtelensége folytán vagy más elháríthatatlan okból nem képes hozzájárulását megadni, akkor

- a saját vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez, valamint
- a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges mértékben,

a hozzájárulás akadályainak fennállása alatt az érintett személyes adatai kezelhetőek.

A 16. életévét betöltött kiskorú érintett hozzájárulását tartalmazó jognyilatkozatának érvényességéhez törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nem szükséges.

Az érintett kérelmére, kezdeményezésére indult hatósági eljárásban az eljárás lefolytatásához szükséges személyes adatok tekintetében, az érintett kérelmére indult más ügyben az általa megadott személyes adatok tekintetében az érintett hozzájárulását vélelmezni kell.

Az érintett előzetes tájékoztatásának követelménye

Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő meghatározott esetben hozzájárulás nélkül, illetve a hozzájárulás visszavonását követően is kezelheti, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is. Kötelező adatkezelés esetén a tájékoztatás megtörténhet az ezen információkat tartalmazó jogszabályi rendelkezésekre való utalás nyilvánossággra hozatalával is.

Ha az érintettek személyes tájékoztatása lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, a tájékoztatás megtörténhet az alábbi információk nyilvánosságra hozatalával is:

- az adatgyűjtés ténye,
- az érintettek köre,
- az adatgyűjtés célja,
- az adatkezelés időtartama,
- az adatok megismerésére jogosult lehetséges adatkezelők személye,
- az érintettek adatkezeléssel kapcsolatos jogainak és jogorvoslati lehetőségeinek ismertetése, valamint
- ha az adatkezelés adatvédelmi nyilvántartásba vételének van helye, az adatkezelés nyilvántartási száma.

Az adatkezelési korlátozás

Ha törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusának (rendelet, határozat) rendelkezése alapján az adattovábbító adatkezelő az adattovábbítással egyidejűleg jelzi a személyes adat

- kezelésének lehetséges célját,
- kezelésének lehetséges időtartamát,
- továbbításának lehetséges címzettjeit,
- érintette az Info. tv.-ben biztosított jogainak korlátozását, vagy
- kezelésének egyéb korlátozását,

akkor az NMH a személyes adatot csak az adatkezelési korlátozásnak megfelelő terjedelemben és módon kezelheti, az érintett jogait az adatkezelési korlátozásnak megfelelően biztosíthatja.

Az NMH az adatkezelési korlátozásra tekintet nélkül is kezelheti a személyes adatot és biztosíthatja az érintett jogait, ha ahhoz az adattovábbító adatkezelő előzetes hozzájárulását adta (és ez nem ütközik az alkalmazandó jogi rendelkezésbe).

Törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusának rendelkezése alapján az NMH, amennyiben személyes adatot továbbít, azzal egyidejűleg a címzettet tájékoztatja az alkalmazandó adatkezelési korlátozásról. Az NMH kérheti, hogy az adatátvevő tájékoztassa az átvett személyes adatok felhasználásáról.

3.4. Adatfeldolgozás

Az adatfeldolgozónak a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit az Info. tv., valamint az adatkezelésre vonatkozó külön jogszabályok keretei között az NMH határozza meg.

Az adatkezelési műveletekre vonatkozó utasítások jogszerűségéért az NMH felel. Az adatfeldolgozó a tevékenységi körén belül felelős a személyes adatok feldolgozásáért, megváltoztatásáért, törléséért, továbbításáért, és nyilvánosságra hozataláért. Az adatfeldolgozó tevékenységének ellátása során más adatfeldolgozót nem vehet igénybe.

Az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat, a tudomására jutott személyes adatokat kizárólag az NMH rendelkezései szerint dolgozhatja fel, saját céljára adatfeldolgozást nem végezhet, továbbá a személyes adatokat az NMH rendelkezései szerint köteles tárolni és megőrizni.

Az adatfeldolgozásra vonatkozó szerződést írásba kell foglalni. Az adatfeldolgozásra nem adható megbízás olyan szervezetnek, amely a feldolgozandó személyes adatokat felhasználó üzleti tevékenységben érdekelt.

3.5. Az érintettek jogai

Az érintett kérheti az NMH-tól, hogy

- tájékoztassa személyes adatainak kezeléséről,
- helyesbítse a kezelt személyes adatait, illetve
- a törvény által elrendelt adatkezelés kivételével a kezelt személyes adatait törölje vagy zárolja.

A tájékoztatás iránti kérelem

Az érintett tájékoztatást kérhet az NMH által kezelt, illetve az NMH által megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevééről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.

Az NMH az adattovábbítás jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából Igazgatóságok szerinti bontásban adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az általa kezelt személyes adatok továbbításának időpontját, az adattovábbítás jogalapját és címzettjét, a továbbított személyes adatok körének meghatározását, valamint az adatkezelést előíró jogszabályban meghatározott egyéb adatokat. Az adattovábbításra vonatkozó nyilvántartás – és ennek alapján a tájékoztatási kötelezettség – időtartamát az adatkezelést szabályozó jogszabály korlátozhatja.

A tájékoztatást haladéktalanul meg kell küldeni az abban megjelölt adatokat kezelő szervezeti egységnek, amely köteles a tájékoztatásra vonatkozó kérelem benyújtásától számított 30 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadni a tájékoztatást. A tájékoztatás kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a szakterületi adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire.

A tájékoztatás ingyenes, ha a tájékoztatást kérő a folyó évben azonos adatkörre vonatkozóan tájékoztatási kérelmet az adatkezelőhöz még nem nyújtott be. Egyéb esetekben költségtérítés állapítható meg. A költségtérítés mértékét a felek között létrejött szerződés is rögzítheti. A már megfizetett költségtérítést vissza kell téríteni, ha az adatokat jogellenesen kezelték, vagy a tájékoztatás kérése helyesbítéshez vezetett.

A tájékoztatás megtagadása

Az érintett tájékoztatása csak akkor tagadható meg, ha ezt törvény, vagy az adattovábbító által jelzett adatkezelési korlátozás lehetővé teszi. Az érintettet a felvilágosítás megtagadásának indokáról, illetve a bírósági jogorvoslat és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: NAIH) fordulás lehetőségéről tájékoztatni kell. A tájékoztatás megtagadásáról szóló döntés kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a Jogi és Kommunikációs Főosztály útján a belső adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

Az elutasított kérelmekről a belső adatvédelmi felelős – a szakterületi felelősök által készített részanyagok alapján – a NAIH-ot évente, a tárgyévét követő év január 31-éig értesíti.

Személyes adatok módosítása és törlése

Személyes adatok helyesbítése és törlése csak a törvényben meghatározott eljárással végezhető el.

Ha a személyes adat a valóságnak nem felel meg, és a valóságnak megfelelő személyes adat rendelkezésre áll, a személyes adatot *helyesbíteni* kell.

A személyes adatot *törölni* kell, ha

- a) kezelése jogellenes,
- b) az érintett ezt kéri,
- c) hiányos vagy téves – és ez az állapot jogszerűen nem orvosolható –, feltéve, hogy a törlést törvény nem zárja ki;
- d) az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt
- e) azt a bíróság vagy a NAIH elrendelte.

A d) pontban meghatározott törlési kötelezettség nem vonatkozik azon személyes adatra, amelynek adathordozóját a levéltári anyag védelmére vonatkozó jogszabály értelmében levéltári őrizetbe kell adni.

Törlés helyett *zárolni* kell a személyes adatot, ha az érintett ezt kéri, vagy ha a rendelkezésre álló információk alapján feltételezhető, hogy a törlés sértené az érintett jogos érdekeit. Az így zárolt személyes adat kizárólag addig kezelhető, ameddig fennáll az az adatkezelési cél, amely a személyes adat törlését kizárta.

A kezelt személyes adatot *meg kell jelölni*, ha az érintett vitatja annak helyességét vagy pontosságát, de a vitatott személyes adat helytelensége vagy pontatlansága nem állapítható meg egyértelműen.

Az adatokat kezelő szervezeti egységnek a helyesbítésről, a zárolásról, a megjelölésről és a törlésről az érintettet, továbbá mindazokat értesítenie kell, akiknek korábban az adatot adatkezelés céljára továbbították. Az értesítés mellőzhető, ha ez az adatkezelés céljára való tekintettel az érintett jogos érdekét nem sérti. Az értesítés kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a szakterületi adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

Ha az adatokat kezelő szervezeti egység az érintett helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelmét nem teljesíti, a kérelem kézhezvételét követő 30 napon belül az érintettel írásban közölni kell a helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelem elutasításának ténybeli és jogi indokait. A helyesbítés, törlés vagy zárolás iránti kérelem elutasítása esetén az érintettet tájékoztatni kell a bírósági jogorvoslat, továbbá a NAIH-hoz fordulás lehetőségéről. A kérelem elutasításáról szóló tájékoztatás kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a Jogi és Kommunikációs Főosztály útján a belső adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

3.6. Személyes adatok felhasználása statisztikai és tudományos célra

A kötelező adatkezelés keretében kezelt személyes adatokat – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az NMH részére statisztikai célból, egyedi azonosításra alkalmas módon a Központi Statisztikai Hivatal átadhatja. A statisztikai célra felvett, átvett vagy feldolgozott személyes adatok – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak statisztikai célra használhatók fel.

Tudományos kutatás céljára felvett személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel. A személyes adat érintettel való kapcsolatának megállapítását – mielőtt a kutatási cél megengedi – véglegesen lehetetlenné kell tenni. Ennek megtörténteig is külön kell tárolni azokat az adatokat, amelyek meghatározott vagy meghatározható természetes személy azonosítására alkalmasak. Ezek az adatok egyéb adatokkal csak akkor kapcsolhatók össze, ha az a kutatás céljára szükséges.

A tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha az érintett ahhoz hozzájárult, vagy az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

3.7. Tiltakozási jog

Az érintett tiltakozhat személyes adatainak kezelése ellen, ha:

- a) a személyes adatok kezelése (továbbítása) kizárólag az NMH-ra vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez, vagy az NMH, az adatátvevő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha az adatkezelést törvény rendeli el,
- b) a személyes adat felhasználása vagy továbbítása közvetlenül üzletszerzés, közvélemény-kutatás, vagy tudományos kutatás céljára történik, valamint
- c) törvényben meghatározott egyéb esetben.

A tiltakozást a kérelem benyújtásától számított legrövidebb időn belül, de legfeljebb 15 napon belül meg kell vizsgálni, annak megalapozottsága kérdésében döntést kell hozni, és a döntésről a kérelmezőt írásban tájékoztatni kell. A tiltakozásnak helyt nem adó döntés kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a döntést kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a Jogi és Kommunikációs Főosztály útján a belső adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni. A döntésben az érintettet tájékoztatni kell arról, hogy amennyiben az érintett az NMH döntésével nem ért egyet, a döntése közlésétől 30 napon belül bírósághoz fordulhat.

Amennyiben a tiltakozás megalapozott, az adatkezelést meg kell szüntetni, és az adatokat zárolni kell, valamint a tiltakozásról, illetve az annak alapján tett intézkedésről adatokat kezelő szervezeti egységnek, értesítenie kell mindazokat, akik részére a tiltakozással érintett személyes adatot korábban az NMH továbbította, és akik kötelesek intézkedni a tiltakozási jog érvényesítése érdekében. Az értesítés kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a szakterületi adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

Ha az NMH az adatátvevő értesítését elmulasztja, az adatátvevő felvilágosítást kérhet az adatátadás megghiúsulásával kapcsolatos körülményekről, amely felvilágosítást a kérelem kézbesítését követő 8 napon belül meg kell adni.

Az NMH az érintett adatát nem törölheti, ha az adatkezelést törvény rendelte el. Az adat azonban nem továbbítható az adatátvevő részére, ha az NMH egyetértett a tiltakozással, illetőleg a bíróság a tiltakozás jogosságát megállapította.

4. Közérdekű adatok megismerésnek általános szabályai

4.1. A közérdekű adatok nyilvánossága

Az NMH a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni a közvélemény gyors, pontos és hiteles tájékoztatását.

Az NMH-nak lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat nem ismerhető meg, ha az a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat. A minősített adatok megismerésére és védelmére vonatkozó előírásokat külön Főigazgatói Utasítás állapítja meg.

Az üzleti titoknak minősülő adat nem hozható nyilvánosságra, illetve azzal kapcsolatban tájékoztatás nem adható.

Nem minősül üzleti titoknak az európai közösségi támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezményel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá a know-how-ra vonatkozó adatokhoz – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

Az NMH feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig (külön jogszabály rendelkezése esetén ennél rövidebb ideig) nem nyilvános. Ezen adatok megismerését – az adat megismeréséhez és a megismerhetőség kizárásához fűződő közérdek súlyának mérlegelésével – a belső adatvédelmi felelős véleményének kikérését követően, a főigazgató engedélyezheti. A döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény ilyen esetben csak akkor utasítható el, ha az adat megismerése az NMH törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné.

4.2. A közérdekű adatok megismerése iránti igény

A közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. Az adatigénnyelssel összefüggésben – ha törvény másként nem rendelkezik – az adatigénylő személyes adatai csak annyiban kezelhetők, amennyiben az igény teljesítéséhez és a másolatkészítésért megállapított költségtérítés megfizetéséhez szükséges. Az igény teljesítését, illetve a költségek megfizetését követően az igénylő személyes adatait haladéktalanul törölni kell.

A közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerésére irányuló igényt haladéktalanul meg kell küldeni az igényben megjelölt adatokat kezelő szervezeti egységnek, amely az igényt, annak az NMH-hoz való érkezését követő 15 napon belül köteles teljesíteni, vagy a teljesítés megtagadásáról az igénylőt értesíteni. Ha az adatigénylés jelentős terjedelmű, illetve nagyszámú adatra vonatkozik, e határidő egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható. Erről az adatigénylőt az igény NMH-hoz való érkezését követő 8 napon belül tájékoztatni kell. Ha az adatigénylés nem egyértelmű, az adatigénylőt fel kell hívni az igény pontosítására.

Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az NMH a másolat készítéséért – az azzal kapcsolatban

felmerült költség mértékéig terjedően – költségtérítést állapíthat meg, amelynek összegéről az igénylőt az igény teljesítését megelőzően tájékoztatni kell.

Ha az a dokumentum vagy dokumentumrész, amelyről az igénylő másolatot igényelt, jelentős terjedelmű, a másolat iránti igényt a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni. Arról, hogy a másolatként igényelt dokumentum vagy dokumentumrész jelentős terjedelmű, továbbá a költségtérítés mértékéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az adatigénylőt az igény kézhezvételét követő 8 napon belül tájékoztatni kell.

A költségtérítés mértékének megállapítása során figyelembe vehető költségelemeket és azok legmagasabb mértékét, valamint a másolatként igényelt dokumentum jelentős terjedelmének megállapítása során alkalmazandó szempontokat kormányrendelet határozza meg¹.

Az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben ez aránytalan nehézség nélkül teljesíthető – az adatigénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás (hivatkozás) megjelölésével is. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni, illetve azért, mert nem magyar anyanyelvű igénylő az igényét anyanyelvén vagy az általa értett más nyelven fogalmazza meg. A kiadmányozásra az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a szakterületi adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

Ha a közérdekű adatot, illetve a közérdekből nyilvános adatot tartalmazó dokumentum az adatigénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

Ha a közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény a mérlegelést lehetővé teszi, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú az adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.

Az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival, valamint az adatigénylőt megillető jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatással együtt, 8 napon belül írásban vagy – ha az igényben elektronikus levelezési címét közölte – elektronikus levélben értesíteni kell az adatigénylőt. Az értesítés kiadmányozására az NMH kiadmányozási és aláírási rendjéről szóló szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az értesítést kiadása előtt – jóváhagyás céljából – a Jogi és Kommunikációs Főosztály útján a belső adatvédelmi felelőshöz fel kell terjeszteni.

Az elutasított kérelmekről, valamint az elutasítások indokairól a belső adatvédelmi felelős – a szakterületi felelősök által vezetett nyilvántartások adatai alapján – minden év január 31-éig tájékoztatja a NAIH-ot.

Amennyiben az adatkérő a kérelmében megjelölt közérdekű adatokat tudományos kutatómunkához, szakdolgozatok, tanulmányok készítéséhez használná fel, az anyaggyűjtést és közzétételt az főigazgató egyedi kérelem alapján engedélyezheti.

¹A jelen főigazgatói utasítás kiadásakor a kormányrendeletet még nem hirdették ki.

4.3. A közérdekű adatok elektronikus közzététele

Az Info. tv. alapján kötelezően közzéteendő pontos és naprakész közérdekű adatokat a Jogi és Kommunikációs Főosztály- az érintett szervezeti egységek által szolgáltatott adatok alapján – internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni. A közzétett adatok megismerése személyes adatok közléséhez nem köthető. Az elektronikusan közzétett adatok - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a honlapról nem távolíthatóak el.

Az NMH által közzéteendő közérdekű adatok körét a valamennyi közzétételre kötelezett szervezetre egységesen kötelező, az Info. tv.-ben meghatározott általános közzétételi lista határozza meg.

A foglalkoztatáspolitikai, munkavédelmi, munkaügyi, szak- és felnőttképzési ágazatokra vonatkozóan jogszabály meghatározhat egyéb közzéteendő adatokat (különös közzétételi lista).

A főigazgató – a NAIH véleményének kikérésével –, valamint jogszabály az NMH-ra további kötelezően közzéteendő adatkört határozhat meg (egyedi közzétételi lista).

5. Az adatbiztonság alapvető rendelkezései

Az NMH köteles az adatkezelési műveleteket úgy megtervezni és végrehajtani, hogy biztosítsa az érintettek magánszférájának védelmét. Az NMH, illetve a vele szerződött adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek az egyéb adatvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek. Az adatok biztonságát szolgáló intézkedések meghatározásakor és alkalmazásakor tekintettel kell lenni a technika mindenkori fejlettségére. Több lehetséges adatkezelési megoldás közül azt kell választani, amely a személyes adatok magasabb szintű védelmét biztosítja, kivéve, ha az aránytalan nehézséget jelentene az NMH-nak.

Az adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetetlenné válás ellen. A különböző nyilvántartásokban elektronikusan kezelt adatállományok védelme érdekében megfelelő technikai megoldással biztosítani kell, hogy a nyilvántartásokban tárolt adatok – kivéve, ha azt törvény lehetővé teszi - közvetlenül ne legyenek összekapcsolhatók és az érintetthez rendelhetők.

A személyes adatok automatizált feldolgozása során az NMH és vele szerződött adatfeldolgozó további intézkedésekkel biztosítja

- a jogosulatlan adatbevitel megakadályozását;
- az automatikus adatfeldolgozó rendszerek jogosulatlan személyek általi, adatátviteli berendezés segítségével történő használatának megakadályozását;
- annak ellenőrizhetőségét és megállapíthatóságát, hogy a személyes adatokat adatátviteli berendezés alkalmazásával mely szerveknek továbbították vagy továbbíthatják;
- annak ellenőrizhetőségét és megállapíthatóságát, hogy mely személyes adatokat, mikor és ki vitte be az automatikus adatfeldolgozó rendszerekbe;
- a telepített rendszerek üzemzavar esetén történő helyreállíthatóságát és
- azt, hogy az automatizált feldolgozás során fellépő hibákról jelentés készüljön.

6. Adatvédelem és adatbiztonság az informatikai eszközök alkalmazása során

6.1. Szervezési fázis

Az adatfeldolgozó rendszer szervezési fázisában meg kell teremteni az összhangot a felhasználói igény, valamint a személyes adatok védelméről szóló törvény előírásai között. A rendszert úgy kell felépíteni, hogy ezen előírásoknak minden tekintetben megfelelő legyen. A szervezési, illetve üzemeltetési dokumentációnak tartalmaznia kell a feldolgozásban szereplő adatállományokra (fájlokra) vonatkozó kezelési utasításokat és az adatállomány védelmét (megőrzési idők, mentések, biztonsági másolatok).

A bemeneti információk és adathordozók tervezésekor fokozottan kell ügyelni az ellenőrzési szempontok beépítésére. Az adatrögzítést olyan ellenőrző és javító eljárásokkal kell kiegészíteni, hogy a feldolgozó rendszerbe tartalmi és formai szempontból felülvizsgált adatok kerüljenek.

Az adatelérési és illetékességi kérdések jelentős részét az adatállományok tervezésekor kell tisztázni, ezt az üzemeltetési dokumentációban kell rögzíteni. Az adatokhoz való hozzáférési jogosultság tervezésekor figyelembe kell venni az elsődleges és a másodlagos adathordozók előállítására, feldolgozására, tárolására, az eredményadatok készítésére, továbbítására, archiválására vonatkozó előírásokat, amit ugyancsak rögzíteni kell az üzemeltetési dokumentációban.

A feldolgozás folyamatában a felhasználói programokba épített, illetve az alapszoftver által biztosított védelmi rendszer alkalmazásával, az írás-olvasási tevékenység korlátozásával kell az illetéktelen hozzáférést megakadályozni. A hozzáférési jogosultságokat az üzemeltetési dokumentációban kell megjeleníteni.

6.2. Programozási fázis

Egységes programozási technika alkalmazásával biztosítani kell a programok áttekinthetőségét. A programok könnyebb megértése érdekében, a programokat kísérő információkkal kell ellátni, így a később szükségessé váló módosítások nagyobb biztonsággal és kevesebb ráfordítással végezhetők el. A rendszer programstruktúráját, a rendszertervben kell meghatározni.

6.3. Dokumentálás

Az alkalmazói rendszerek kidolgozásának folyamatán belül adatvédelmi, biztonsági és technológiai okokból is kiemelkedő szerepe van a megfelelő szintű és részletezettségű dokumentálásnak. A kidolgozott és üzemeltetett rendszerek dokumentációjáról nyilvántartást kell vezetni, amely – adatbiztonsági szempontból – az alábbiakat tartalmazza:

- a) a rendszer megnevezése;
- b) a dokumentáció típusa;
- c) a hozzáférésre vonatkozó rendelkezések;
- d) a rendszergazdák megnevezése;
- e) példányszám és tárolás helye;
- f) az átadás ideje;
- g) a módosítások megnevezése és ideje.

Az elkészült dokumentációk egy példányát archiválni kell és az adatállományok biztonsági másolatával megegyező módon kell tárolni. A módosításoknak a rendszerdokumentációkban (szervezési, programozási, üzemeltetési) meg kell jelenniük.

Lényeges, hogy a módosításnak a dokumentáció archív példányán történő átvezetése megelőzze a módosított rendszer üzemszerű használatba vételét. (A felhasználói rendszer módosításának bevezetését megelőző teszteléseket az Informatikai Főosztály irányításával végzik.)

6.4. Karbantartás

A számítógépes rendszer üzemeltetése eseti és ütemterv szerinti karbantartási feladatokat foglal magában. A karbantartás során biztosítani kell a rendszer adatvédelmi eljárásainak, valamint ellenőrizhetőségének sérthetlenségét. A mágneses adathordozók állapotát és elöregedését ellenőrizni kell. Azt a mágneses adathordozót, amelyet javíthatatlan fizikai károsodás ért, vagy a megengedett hibahatárt túllépte, selejtezni kell.

6.5. A számítógépeken tárolt adatok biztonsága

Központi gépek

- a) A központi gépek elektromos hálózati betáplálásánál olyan megoldást kell alkalmazni, mely megvédi a berendezéseket a hálózati feszültségingadozásoktól és áramkimaradás esetén is lehetővé teszi a hálózat biztonságos, adatvesztések nélküli leállítását.
- b) A rendszerüzemeltetéssel megbízott munkatárs a központi gépek háttértáiról üzemzárás után naponta biztonsági mentést kell készíteni. A biztonsági mentés elkészítését folyamatosan aktualizált szoftverekkel végzett vírusesztnék, és mentésítésnek kell megelőznie.
- c) E biztonsági mentést tartalmazó adathordozót, valamint a rendszerprogramok másolatát illetéktelen behatolás, tűz-, vagy elemi csapás ellen egyaránt védeltséget nyújtó helyen kell (lehetőség szerint lemezszekrényben) tárolni.
- d) Az alkalmazott operációs rendszerek adatbiztonsági lehetőségeit az egyes konkrét feladatokhoz igazítva kell alkalmazni. A megvásárolt valamennyi szoftver eszközről biztonsági másolatot kell készíteni. Ezeket a másolatokat kell az adott rendszerek installálásához felhasználni. Az eredeti példányokat a másolatoktól fizikailag is el kell különíteni.
- e) A számítógépes hálózatban minden programnak megfelelően dokumentálnak kell lennie. Nagy példányszámban forgalmazott szoftverek esetén a felhasználói kézikönyv, egyedi szoftverek esetén a rendszerterv, rekordtervek, input-output tervek, folyamatábrák, programleírás, kezelési- és karbantartási utasítások együttese elégítheti ki ezt a követelményt. Az ilyen programokban, rendszerekben történő minden változtatást át kell vezetni és a rendszergazdával egyeztetni kell.
- f) Új rendszereket használatba vételük előtt szükség szerint adaptálni szükséges és tesztadatokkal ellenőrizni kell működésüket. Új rendszerek kidolgozásakor a feldolgozás folyamatában az adatvédelmet előre meg kell tervezni és egy esetleges szerződésbe kötelező jelleggel be kell építeni az alkalmazandó védelmi eszközök és eljárások elvárt szintjét és megoldásait.

Munkaállomások

- a) A vírusfertőzés lehetőségének minimálisra csökkentése érdekében a hálózatra, valamint a hálózathoz kapcsolódó számítógépekre idegen programot, adatot másolni, vagy bármi egyéb módon bejuttatni csak a rendszergazdával történt egyeztetés után lehet. Ilyen programot kizárólag vírus vizsgálat után lehet használatba venni.

- b) A hálózat biztonságos működése érdekében a hálózat-felhasználók számára a rendelkezésre bocsátott háttértár területein olyan szoftvert futtatni, mely a hálózat operációs rendszere által létrehozott háttértárstruktúrát átrendezheti, nem szabad.
- c) A számítógépekről programot, illetve adatállományokat vagy az ezekhez kapcsolódó dokumentációkat másolni, sokszorosítani a jogos belső felhasználó igények kielégítésén kívül nem szabad.
- d) Az NMH és más költségvetési szervek közötti adatátadáshoz felhasznált adattárolók megfelelő vírusellenőrzését mindig el kell végezni.
- e) Olyan adathordozót, melyen formattálás után az operációs rendszer rossz szektorokat mutat ki, tilos felhasználni.
- f) A hálózati vezetékcsatló elemei rendkívül érzékenyek, ezért mindennemű sérüléstől ezen elemeket meg kell óvni. Ha ennek ellenére sérülés következik be, úgy azt a rendszergazdának haladéktalanul jelenteni kell, tekintettel arra, hogy a teljes hálózat működését veszélyeztetheti. A hálózat vezetékeinek, számítógépeinek a felhasználók által történő mindennemű megbontása szigorúan tilos.
- g) Informatikai eszközt és tartozékát helyéről elvinni a munkahelyi vezető, vagy a rendszerüzemeltetéssel megbízott munkatárs tudta és engedélye nélkül nem szabad.
- h) A számítógépes rendszerek modemcsatló, telefonvonalas vagy bérelt vonalas csatlókat a külső feltörés ellen fel kell készíteni.
- i) A távadat-feldolgozást kezelő kommunikációs szoftverek meg kell, hogy feleljenek a feltörés biztonságának.

6.6. Az informatikai eszközrendszer és környezetének védelme

Az informatikai rendszerek általános tűzvédelmére a 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet és az NMH tűzvédelemre vonatkozó szabályozási dokumentuma érvényes. A berendezések biztonsága, tűz- és illetéktelen behatolás elkerülése érdekében a számítógépekkel ellátott helyiségeket biztonsági zárral, a védelmet biztonsági berendezésekkel kell ellátni. A központi gépterembe történő be- és kilépés rendjét szabályozni kell. A gépteremben csak az arra illetékes dolgozók tartózkodhatnak. A gépterem, szerverszoba, valamint annak közvetlen kiszolgálását biztosító userhelyiségeket füstérzékelős tűzvédelmi rendszerrel kell ellátni. Elemi csapások és környezeti ártalmak kivédése, csak a megfelelő biztonsági berendezések szakszerű alkalmazásával valósítható meg.

Emberi tényezők lehetnek:

- szakmai hozzá nem értés;
- illetéktelen hozzáférés az adatokhoz, eszközökhöz;
- az adatok visszaélészerű felhasználása;
- a gépek, adathordozók rongálása;
- megtévesztő adatok bevitele, képzése;
- a számítógépes folyamatok zavarása, az ellenőrzés hiánya;
- biztonsági követelmények és gyári előírások be nem tartása;
- vírusfertőzött szoftverek felhasználása stb.

Ezek megelőzése érdekében minden alkalmazottnak részt kell vennie informatikai alapképzésben, ahol a munkakörének megfelelő ismereteket elsajátíthatja.

Vírusvédelem

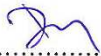
A vírus elleni védekezés alapvető követelménye, hogy a felhasználó ismeretlen eredetű adathordozót ellenőrzés nélkül ne helyezzen a számítógépbe.

A szabályozási dokumentumot készítette:

dr. Hideg Nagy Kornél
jogtanácsos
Jogi Osztály

A szabályozási dokumentum elkészítéséért
felelős szakmai szervezeti egység vezetője:

Dr. Kövy Mihály
főosztályvezető-helyettes
Jogi Osztály

A szabályozási dokumentum elkészítéséért
felelős szakmai vezető:

Dr. Drávai Henriett
főosztályvezető
Jogi és Kommunikációs Főosztály

A szabályozási dokumentum kiadását
javasolom.

dr. Drávai Henriett
főosztályvezető
Jogi és Kommunikációs Főosztály

A szabályozási dokumentum
a hatályos jogszabályokkal összhangban áll.

A szabályozási dokumentum a formai
előírásoknak megfelel.

